

СПРАВА «ФОРТУНСЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF FORTUNSKIY v. UKRAINE)

(Заява № 14729/06)

Стислий виклад рішення від 02 лютого 2017 року

20 грудня 2005 року заявника було визнано винним у різних злочинах, скоєних у період з 1995 по 1999 роки та засуджено до п'ятнадцяти років позбавлення волі. Під час досудового розслідування та судового розгляду справи інтереси заявника представляли різні адвокати. Адвокат, який представляв інтереси заявника під час судового розгляду справи, отримував свою винагороду за рахунок коштів державного бюджету.

У липні 2006 року заявник звернувся до апеляційного суду із клопотанням про призначення йому захисника для підготовки його апеляційної скарги та представництва його інтересів у Верховному Суді України (далі – ВСУ). У відповідь апеляційний суд повідомив заявнику, що з таким клопотанням він має звернутися до місцевої Ради адвокатів, яка, у свою чергу відповіла, що рішення про призначення адвоката може бути прийняте апеляційним судом. Заявник повторно звернувся із клопотанням до апеляційного суду, але воно було залишено без відповіді.

ВСУ підтримав рішення суду першої інстанції від 20 грудня 2005 року та частково змінивши вирок щодо заявника.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтями 6 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на несправедливість кримінального провадження щодо нього, зокрема, що йому не було надано безоплатної правової допомоги для підготовки його апеляційної скарги на вирок від 20 грудня 2005 року. Заявник також скаржився, що він не міг отримати копії документів, необхідних йому для подання заяви до Європейського суду та, що органи влади переслідували його у зв'язку з його скаргою до Європейського суду та відмовляли у відправці його листів до Європейського суду. Крім цього, заявник скаржився на жорстоке поводження працівників міліції під час досудового слідства; за статтею 5 Конвенції на незаконність його досудового тримання під вартою; за статтею 8 Конвенції на незаконність обшуку, проведеного 02 жовтня 1999 року; за статтею 13 Конвенції у зв'язку зі ствердженню несправедливістю провадження у його справі.

Скарги заявника за статтями 6 та 13 Конвенції Європейський суд вирішив розглянути в рамках статті 6 Конвенції. Європейський суд звернув увагу на те, що у своїх клопотаннях до апеляційного суду та ВСУ заявник зазначав про відсутність можливості найняти собі адвоката. Суди, у свою чергу, не провели оцінки щодо права заявника на отримання такої допомоги. Європейський суд зазначив, що «інтереси правосуддя» вимагали надання заявнику безоплатної правової допомоги під час апеляційного провадження, оскільки він хотів оскаржити вирок щодо нього у ВСУ, юрисдикція якого поширюється як на питання права, так і на питання фактів. У зв'язку з цим Європейський суд дійшов висновку, що було порушення підпункту «с» пункту 3 статті 6 у поєднанні з пунктом 1 статті 6 Конвенції.

Інші скарги заявника за статтею 6 Конвенції Європейський суд відхилив у зв'язку з необґрунтованістю з огляду на відсутність доказів.

Також з огляду на відсутність будь-яких доказів стверджуваних заявником порушень за статтею 34 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що держава-відповідач дотрималась своїх зобов'язань за вказаною статтею.

Решту скарг у заяві Європейський суд відхилив у зв'язку з необґрунтованістю.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятою скаргу за підпунктом «с» пункту 3 статті 6 Конвенції у поєднанні з пунктом 1 статті 6 Конвенції на ненадання безоплатної правової допомоги під час апеляційного провадження, а решту скарг у заяві – неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушення підпункту «с» пункту 3 статті 6 у поєднанні з пунктом 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що Україна дотрималась своїх зобов'язань за статтею 34 Конвенції;

4. *Постановляє*, що

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 400 (дві тисячі чотириста) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»